

krat nazori izbistrili in ako bi prišlo do nekake, enotne, formule. Uspeli, ki so ga imeli Rusini, nam dokazuje v prvi vrsti, da vseučilišna zahteva ni nikaka zahteva inteligence, ni zahteva ozkih krogov uradništva, ampak da je to vsenarodna zahteva, ki je prvi predpogoj za uspešno narodno politiko. To so spoznali Rusini, in da bi tudi Slovenci in Jugoslovani v tostranski polovici to spoznali, to ni nikaka strankarska želja, marveč to je želja, ki bi morala prešinjati vse stranke, brez razlike.

M. + K.
Silvestrovo na Vršiču.
(1630 m)

Kakor vedno, so i letos sklenili nekateri gorški planinci, posloviti se od starega leta visoko gori v planinah. Cilj, ki smo si ga postavili, je bil Vršič, prehod iz Kranjske gore v Tréno. Družba naša iz solnčne Goriške ni bila ravno kdo ve kako velika, ali trije gorjani smo se našli na postaji v torek ob 11. predp. (Gosp. R. je prišel drugi dan na Vršič). To pa nikakor nam ni vzelo poguma; pričakovali smo tam gori itak tudi Tržačane in Ljubljance, katere smo tudi v resnici vdobili.

Gošta meglja je krila Soško dolino in uže nas je jelo skrbeti, kako bo onkraj velikega rova. Ko smo zagledali Bohinjsko nebo, smo veselja kar zavriškali. Sreča nam je bila mila in krasno zimsko vreme je bilo na Gorenjskem. Sneženi vrhovi Karavank so se kopali v solnčnih žarkih, in ko smo pozneje sedeli v vlakcu Gorenjske železnice, smo uživali krašen panorama Julijskih alp. Pozdravljaj nas je mogočni Špik (2474 m) in od daleč sta se prikazala visoko v azurju Prisojnik (2574) in Razor (2601 m). V Kranjsko goro smo došli nekako ob 3. popoldne, kjer smo bili prijazno sprejeti od gosp. dr. Tičarja, nač. Kr. g. podr. S. P. D. in nekaterih drugih planincev. Po malem okrepčilu pri »Slavcu« (gosp. Zorè) smo vzeli s seboj sanke, katere nam je blagohotno preskrbel gos. Zorè, in odrinili smo nekoliko pred mrakom proti našemu cilju Vršiču. Zadnji solnčni žarki so zlatili grebene Škrlatice, Razorja in drugih takih velikašev, ko smo jo mahali skozi Vel. Pišnico. Predno smo zavili čez most navkreber, je uže legel mrak v dolino in žar v višavi je vedno bolj bledele in ugašale. Jasna noč nas je objela, ko smo začeli pihati kot majhni lukamašiji po zledenem snegu navzgor. Temno je bilo precej kljub nebroju zvezd in naši okovani čevlji so s težavo iskali opore v trdem snegu. Na poti smo dohite-li vrlega Trentarja, ki se je bil napotil ono noč iz Kranjske gore domov. Vprašali smo, če mu ni pretežaven sestop brez svetiljke in derez doli v Trento. »Kaj v Trento, je dejal in se veselo zasmejal, to ni nič, če hočete grem z Vami na vrh Prisojnika še nocojšnjo noč!« Seveda nismo mogli sprejeti njegovega predloga, kdo bi pač konkuriral v turistikki z vrlim Trentarjem?

Čudno! Manjički je bilo zdaj nerazumljivo, zakaj je bila preje napram ti Kiljini Voronjenkovi tako surova. Stvar je tako jednostavna, navadna, in na nji ni ničesar žaljivega zanjo. In kako se je preje razjezila in razburila! Zdej je vsa drugačna napram ti zadevi, in da bi ta hip prišla Kiljina s svojo »kravo zanikrno«, kakor je krstila svojo hčer, Manjička bi gotovo ugodila njeni prošnji. »Ali ni zares maslo omečilo moje srce!« je pomislila in se nasmehnila. »Ali vas smem vprašati, gospodična,« je spregovorila Hivirja oprezno kakor preje. »Kaj pa?« je vprašala Manjička. »No, o pisanju Klavdije Antonovne: nemara je zelo zanimivo?« »Zelo, zelo!« Ona je bila zanimiv človek! »Ah, resnica! To je bila čudovito dekle, moj Bog, čudovito dekle! In pametno mora biti to napisano, a?« »Da, in neumno.« »Kako pa! Saj je bila razumna! Bila je silno modra, zares, silno modra!.. Ali to je nesreča, — ne znam čitati pisanega! Tiskano brati, to me je naučila Klavdija

Antonovna. Že je ležala v postelji, ubožica, in težko ji je bilo, toda mene je učila navzlic temu... A pisanega me ni mogla naučiti, preje je umrla, zlata moja!.. Jaz ne bi nič drugega delala, samo brala bi njen rökopis!.. Še eno čašico vam bom natočila, gospodična!..« In prinesla je še eno čašico čaja in pristavila nato: »No, zdaj pa jaz grem, nečem vas motiti, gospodična! Čitajte si, čitajte!« In odšla je v svojo sobico. Manjička je primaknila k sebi knjižico in nadaljevala. »Ko sem zvedela to, sem odšla v svojo sobo, legla vznak na posteljo in gledala v strop s stisnjenimi zobmi in namršenim čelom. Srce mi je zdaj zelo naglo bilo, zdaj se ni hotelo skoro ustaviti. Besnost je kipe-la v meni. Klara, vesela, ta, ki se vedno smeje, katero vsi ljubijo in ki sama vse ljubi, je postala vsa besna, in to ne za šalo, temveč prav za resnico besna. Jaz sem se jezila — zakaj? Zato, ker bo Lida srečnejša od mene. Kaj? Torej nistem jaz prva? Jaz, kateri so vsi gledali v oči, jaz — krasotica, jaz — prva v vsem in povsod, samo ne v tem in tukaj ne?

Dolgo so se vpenjali klanci, mnogo krat smo se morali oddahnuti, predno smo prišli, pustivši Vossovo kočo na levi, na vrh sedla, kjer smo se poslovili od privznega Trentarja. Še par napornih korakov in Dom na Vršiču je stal pred nami. Prijetna toplota nas je objela, ko smo vstopili v obednico. Prisedli smo k precej številni družbi, in kmalu je prišlo še nas pristno planinsko razpoloženje. Prijetno se je razširjal po sobi mnogo obetajoči prijetni vonj golaža, katerega nam je pripravljala marljiva Minca, začasna oskrbnica; kar prehaliti nismo mogli njene postrežljivosti. Golaž je bil izboren, komaj je prišel na mizo, že je izginil po naših grlih. Slava Mince je zmiraj bolj naraščala, navdušenje je bilo tako, da smo kar oblegali kuhinjo. I seveda, lepo gorenjsko dekle in planinci; kdo bi jim zameril?

Kazalec stenske ure se je bližal polnoči. Čas nam je potekal brzo. Saj smo imeli vsega v izobilju, še celo »prešiček z muziko« je bil med nami. Kazalec stenske ure se je bližal dvanajstim; zvonko je bila polnoč. Privili smo petrolejke in gosp. dr. Tičar je v izbranih besedah izrekel zdravico novemu letu. Kozarci so zažvenketali, roke so si segle v roke in voščil ni bilo ne konca ne kraja. Brhka Minca je prišla iz kuhinje voščiti nam vsem. »Živio Minca« ji je zaorilo nasproti, živi naj še mnogo, mnogo let v blagor in zadovoljnost planincev. Še dolgo smo »luštni b'li«, preden smo že skoraj proti jutru šli k počitku. Pa ne dolgo, ker krasna jasna noč nam je obetala krasno jutro, in res nismo se motili. Tudi ni nam bilo treba preganjati novoletnega mačka, ker ušel je pred nami brez sledu. Vzeli smo sanke in večkrat drčali nizdol proti Trenti. Razgled kristalno čist, prijeten planinski zrak, to nas je kar prerodilo, ko smo se drsali nizdol, ali pa tudi strašno pihali zopet navzgor. Naša Minca se je pa med tem pridno sukala v kuhinji in nam pripravljala mnogo dobrih reči za kosilo. Po obedu nas je vzel gospod Pavlin v prav veliko škatljo z brhko Minco vred.

Čas odhoda je le prehitro prišel in krog treh popoldne smo se vsi planinci prav pristrčno poslovili od priljubljenega Doma in prijazne Mince, katero smo hoteli kar natovoriti na sanke in jo v slovesnem spovedu pripeljati v Kranjsko goro. A imela je še mnogo posla s pospravljanjem in ostala je gori. Ko smo zasedli sanke, smo jo videli visoko gori na snegu, mahala nam je v pozdrav.

Dirka je pričela. V strmih serpentinah se vije pot v dolino. Sam vrab bi se bil ustrašil, ko bi nas videl, kako smo drveli nizdol. Na kakih mestih je bila pot globoko izvožena in treba je bilo vse pazljivosti, da nam ni vrglo sank iz tira po strmini. Globoko so orali sneg naši gorski čevlji, kar kadilo se je, in posuti z ledenim prahom smo dospeli v dolino; tudi doli smo seveda pri vsakem klancu zasedli svoje brze konjičke.

Zopet smo bili v Kranjski gori. Pri Slavcu nas je čakala izborna pečenka, kako nam je teknila, se sploh ne da opisati.

Antonovna. Že je ležala v postelji, ubožica, in težko ji je bilo, toda mene je učila navzlic temu... A pisanega me ni mogla naučiti, preje je umrla, zlata moja!.. Jaz ne bi nič drugega delala, samo brala bi njen rökopis!.. Še eno čašico vam bom natočila, gospodična!..«

In prinesla je še eno čašico čaja in pristavila nato: »No, zdaj pa jaz grem, nečem vas motiti, gospodična! Čitajte si, čitajte!« In odšla je v svojo sobico.

Manjička je primaknila k sebi knjižico in nadaljevala.

»Ko sem zvedela to, sem odšla v svojo sobo, legla vznak na posteljo in gledala v strop s stisnjenimi zobmi in namršenim čelom. Srce mi je zdaj zelo naglo bilo, zdaj se ni hotelo skoro ustaviti. Besnost je kipe-la v meni. Klara, vesela, ta, ki se vedno smeje, katero vsi ljubijo in ki sama vse ljubi, je postala vsa besna, in to ne za šalo, temveč prav za resnico besna. Jaz sem se jezila — zakaj? Zato, ker bo Lida srečnejša od mene. Kaj? Torej nistem jaz prva? Jaz, kateri so vsi gledali v oči, jaz — krasotica, jaz — prva v vsem in povsod, samo ne v tem in tukaj ne?

Okrepčani in židane volje smo se poslovili od prijaznih planincev in planink v želji prihodnje Silvestrovo zopet kje v planinah praznovati. Krepek »Planinski pozdrav« in vlak jo je z nami odkuril na Goriško.

Alfred Lenassi in dr. Luzzatto pred sodnijo v Trstu
radi poloma „Banke popolare“ v Gorici.

Našim čitateljem je še dobro v spominu dolga porotna razprava v Gorici, ki se je vršila poleti 1911.

Obtoženi so bili: Izidor Colle, Alfred Lenassi, Raimondo dr. Luzzatto, Hektor Piani, V. Conforti, Dina Conforti.

Lenassi je bil predsednik banke, Luzzatto pravni svetovalec, Colle vodja.

Obtožnica je glasila:

1. da so ti trije od srede leta 1905. do konca 1908. igrali na borzi proti pravim banke, to prikrivali drugim članom, izgube uknjiževali krivo, delali priložnostne menice itd., tako da so imeli akcionarji oziroma vsi po zakonu obvezani škode K 589.802'42;

2. da so vedoma predložili občnim zborom v letih 1905., 1906. in 1907. bilance, ki niso odgovarjale dejanskemu stanju, ki so izkazovale dobiček pa je bila izguba, na primer leta 1907. najmanj K 293.772'90;

3. da so zamolčali v letu 1907. izgubljen del akcijskega kapitala in rezervnega zaklada, občni zbor pa še spravili do povišanja akcijskega kapitala za 200.000 K;

4. da so izkazali po tretji emisiji akcij v knjigah 1907. vse nove akcije za prodane, dočim je bilo neprodanih 495.

5. da so delali od srede 1908. do decembra nedovoljene denarne operacije;

6. da si je dal Luzzatto na nedovoljen način odpisati s svojega računa kron 10.356'45;

7. da so napeljali Confortija (trgovca v Beljaku) k menicam brez vrednosti.

Kakor znano so bili obsojeni: Colle, Lenassi in Luzzatto, drugi so bili oproščeni.

Lenassi in Luzzatto, ki sta bila obsojena prvi na 2 meseca, drugi na 3 mesece težke ječe, sta rekurirala in najvišja sodnija je odredila proti njima novo razpravo v Trstu.

Razprava je začela v četrtek. Po prečitanju obtožnice je bil prvi zaslišan

Lenassi.

Predsednik je začel izpraševati najprvo obtoženca Alfreda Lenassija. Lenassi je povdarjal, da je bil on vedno nasprotnik igri na borzi in v podkrepi svoje trditve navaja par dejstev. Da ga obtožnica obtožuje radi tega, izvira po njegovem mnenju iz krivega pričevanja Izidora Colle: »jaz nisem nikdar podpisal pismem za igro, dočim so jih podpisali vsi drugi člani upravnega sveta«. Predsednik: Pa bi bili vendar morali vedeti, kajti rekali

»Mala egoistka« se je pokazala zelo veliko in zelo hudobno egoistko. Zdej razmišljam o tem in vidim, da je tako. Bila sem dobro dekle, zato ker nisem imela povoda, da bi bila hudobna. Vse, prav vse je ugajalo mojemu egoizmu; vse, kar me je obkrožalo, kakor da je združilo sile, da mi napravijo življenje prijetno. In zakaj ne bi ljubila celega sveta in se mu ne bi smehljala, ko me je povsod in v vsem srečavalo le zadovoljstvo? To pa je bilo prvo, kar me je zaskelilo, vznemirilo, se mi ustavljalo, ker ne bi bilo narejeno zame, temveč za drugega, — in že se jezim, a ljubezen moja, kje je že! Jaz ne ljubim nikogar več! Da, v tistem času, ko sem po tem, kar mi je povedala babica, ležala na postelji in gledala v strop, nisem ljubila nikogar več, ker so se vsi — to sem videla — brigali za to, da zgrade srečo Lidi, a name niso niti mislili.

»Lida je stopila v sobo. Lica ji je zalila rdečica, kar se je zgodilo redkokdaj pri nji; kakor da je vsa oživela, in smehljala se je, kar se tudi ni pogostem dogajalo. Sedla je k meni na posteljo, prišla me za roko in spregovorila z nežnim in srečnim glasom:

ste vsem, da skrupulozno nadzorujete banko. Neverjetno je, da bi bil mogel Colle igrati brez Vaše vednosti. Lenassi: Colleju je bilo to lahko; imel je celo svojo kopirno knjigo in noben upravni svetnik in noben uradnik ni vedel, da Colle igra. Predsednik: Vedel pa ste, da ko je bila izdana tretja emisija, je bila banka v slabem stanju, pravzaprav pred polomom? Lenassi: Če bi bil jaz to vedel, bi ne bil kupil za svojo ženo 30 akcij. Leta 1906. je bila naša banka majhna in je imela posla le z malimi trgovci, zato je bilo pomanjkanje denarja; zato sem se obrnil do ravnatelja zavoda »Commerciale Triestina« Scaramanga, naj pomaga. G. Pollak je imel biti po mojem dogovoru ime novan članom banke ali občni zbor tega ni storil, ker večina ni hotela imeti nadzornika v naši banki. Ako bi bil vedel, da je banka v tako slabem stanju, ne bi bil pozval Polaka v Gorico in bi se ne bil pogajal z zavodom v Trstu. Predsednik: Ali ste morda vedel, da igra Colle na svoj račun? Lenassi: Nič nisem vedel, predsednik tega ne more vedeti. Ravnatelj je ona oseba, ki v banki opravi vse, in zadostuje mu podpis enega upravnega svetnika. Predsednik: Prav. Ako bi bili vsi čitali pisma, bi se ne bilo zgodilo, kar se je zgodilo, ampak pravijo, da ste se Vi trudil, da ste imel malomarne upravne svetnike. Lenassi: Naj se mi dokaže, da bi bil jaz pisal kako pismo kakemu akcionarju gledé imenovanja kakega svetnika! Predsednik: Colle je izjavil, da Vi in Luzzatto sta vedela za igro in Vi ste mu celo rekli: Igrajte, upamo, da homo imeli lep dobiček. Zato so določili, da modificirajo statut. Lenassi: Modifikacija statuta se je izvršila, da se je moglo igrati na račun tretjih; to pa vendar ni negotova igra. Banka zasluži, ako igralec plača..... Predsednik zopet povdarja, da bi bil Lenassi moral vedeti, kaj se godi vsaj od ineseca julija dalje, ko mu je gospod Chiurlo zaupal, da se igra. Lenassi: Chiurlo je prišel k meni meseca julija povedat, da je banka v zadregah radi tvrdke Conforti in dostavil je, da se igra v banki ter ga igrasta Naglos in Luzzatto. O igrah sem izvedel, ko je bil Colle odpuščen. Predsednik: Kaj ste storili, ko ste bili obveščeni o igri? Lenassi: Prijel sem ga trdo ali nisem ga mogel razkriti.... Lenassi izpove, da kot predsednik banke je imel nalogo nadzorovati upravne svetnike in odrejati, da prihajajo redno v banko. Predsednik: Zakaj niste povedal o Confortiju in o igri v seji upravnega sveta? Lenassi: Naprošen sem bil od Orzana in Baderja, ne spraviti te stvari v sejo. Predsednik: Sledi pa, da Vi niste hotel. Lenassi trdi, da je hotel, da Conforti falira, drugi so bili nasprotni. Pozneje so mu dovolili 50.000 kredita. Lenassi trdi tudi, da ni vedel, da bi bila kupčija s Confortijem nevarna za banko; če bi bil on to vedel, bi bil ukrenil druge korake. Predsednik: Ali ste vedeli za Confortijeve menice in njihovo vrednost? Colle je rekel, da ste vedeli. Lenassi pravi, da je Colle zvrčal krivdo na druge, on

Dalje v prilogi.

»Klava, ti me ljubiš?« je vprašala, zroč mi v oči.

»A kaj me to vprašaš, Lida?« sem odgovorila. In ta hip sem začutila, da sem naenkrat sposobna, prikrivati se zelo dobro. To sem odgovorila s tako naravnim tonom, da Lidi niti prišlo ni na um, da samo malo podvomi o mojih čuvstvih zanjo.

»In se boš veselila, če bom srečna?« je dodala.

»Seveda!«

»Papa mi je povedal, da me bo knez ne danes, temveč jutri zasnubil... Ah, kako bom srečna, Klava!«

In krepko mi je stisnila roko.

»A odkod ve papa?« sem vprašala mirno.

»On je omenil to... Jaz ne vem, kako, ali... on ve. Klava, jaz ga silno ljubim... Ti si ne moreš predstavljati, kako ga ljubim!«

Nisem vedela, kaj bi rekla na to. Samo to se spominjam, da sem začutila ta trenutek, da je tudi meni knez drag, a morebiti da ga tudi jaz ljubim.

pa Comfortija takrat niti poznal ni. Lenassi na to pripoveduje, kako je pri kontroliranju prišel na primanjkljaj okoli 80.000 lir ter je o tem obvestil Luzzatta in upravni svet. — Izginil je zapisnik seje 21. decembra, ugoden za Lenassija. Lenassi: Ako bi bil poznal jaz pravo stanje banke, bi ne bil takrat vložil v njo 60.000 K. Predsednik ponovno vpraša Lenassija, če je vedel za pravo stanje banke. Lenassi izjavlja, da ne; da bi ne bil sprejel 30 akcij za svojo ženo in svojo sorodnico tudi 30. — O falzificirani bilanci 1908: Lenassi: V neki seji je Luzzatto hotel na vsak način, da se napravi bilanca ter potolaži duhovce; jaz sem vedel, da radi nesreče v Mesini papirji padajo; radi tega nisem bil za to. Luzzatto je ostal pri zahtevi in dal sem nalogo Pianiju, da napravi bilanco.

Dr. Luzzatto:

Pravi, da se ne čuti prav nič krivega. Ni res, da bi bil imel on kdo ve kake velike zasluge pri banki, zaslužek je bil le majhen. On je vložil v banko svoj denar, svoje družine, služabnikov, židovske cerkvene občine in denar klientov, okoli 200.000 K. Ko je bil Colle sprejet, on ni bil član upravnega sveta; zanika na sploh vsako krivdo, vsi so imeli polno zaupanje v Colleta, on ni podpisal nobene reči gledé igre. Gledé bilance 1908. je hotel on bilanco, da se pomiri javno mnenje; ni pa vedel, da se nahaja zavod v slabem stanju, saj je nalagal vanj celo pupilarni denar in kot pravnik on pozna odgovornost za slučaj, da bi bil sumil, da ni vse v redu pri zavodu. — Skozi 3 leta ni mogel vršiti svojega advokatskega posla, kar mu je izročilo škode 50000 K, 22000 je zgubil za akcije in drugih 100.000 K je ponudil, da bi imel enkrat mir. »4 leta se borim in sem naveličan in oboladuje me misel, da moram zapustiti svojemu sinu pošteno ime.« Luzzatto vzdihuje.

Priče:

Prvi je bil zaslišan dr. Bader, katerega je spravil Bombig v upravni svet. On se ni spoznal na bančne posle, sodeč, da kar stori Colle, je prav storjeno. Zato je vse podpisal. Razprava se nadaljuje.

Pogajanja v Londonu.

Pogajanj še ni konec, ker Turki zavlačujejo rešitev raznih vprašanj, zlasti vprašanje o Odrinu. Počasi pa se vendar udajajo in če slonijo zadnje vesti na istini, se udajo v kratkem tudi gledé Odrina. Zastopniki velesil so se odločili, da nastopijo solidarno za ohranitev miru. V to svrhu hočejo nasvetovati Turčiji sledeče pogoje: 1. Turčija ne vztraja v principu na stališču, da Odrina ne odstopi. 2. Bulgarska izjavi, da se hoče pri vprašanju Odrina ozirati na težavno stali-

Kdo reže nosove?

(Narodoslovna črtica.)

Ko so se leta 1869. v Boki Kotorski uprli prebivalci z orožjem v roki novi brambni postavi, ki je zahtevala tudi od njih, da se pokorijo splošni brambni dolžnosti, prišlo je do krvavih spopadov in resnih bojev. Spominjamo se še, da se našim vojakom ni posebno dobro godilo, večkrat so bili poraženi na primer v Krivošiji, pri Dragalju. Takrat smo prvokrat čuli o grozoviti maščevalni navadi, ki se je pojavila pri tamkajšnjih vstaših. Gorje ranjenemu vojaku, ki jim je prišel v pest. Trpinčili so ga, odrezali mu nos, ušesa in spolovila, potem pa pustili siromaka ležati; tudi z mrtveci so pogostoma iste grozovitosti uganjali. Istotako obnašajo se Arbanasi v sedanjih bojih proti Srbom na Balkanu in tudi Srbom očitajo časniki, da niso boljši. Gotovo si je že marsikdo mislil, od kod izvira ta grozna navada in kje je njena domovina. Da je pristno arbanaška, ni težko dokazati. Južno od Črnogore prebiva ob obali Jadranskega morja do grškega kraljevstva in do reke Vardar albanski rod ali, kakor se sami imenujejo, Arbanasi. »Jaz nisem

še turške vlade vsled pritiska turškega javnega mnenja. 3. Balkanski in turški delegati odlože odločitev te zadeve na poznejši čas v trdnem upanju, da bo rešitev tega vprašanja tem lažja, ker je pričakovati v najkrajšem času padca Odrina. 4. V ostalih točkah naj se doseže v najkrajšem času, sporazum.

O mirovni konferenci včeraj se poroča, da so delegatje zaveznikov stavili ultimatum gledé Odrina, Egejskih otokov in Krete. Izjavili so, da prekinejo pogajanja, ako ne bo zadovoljivo čega odziva do ponedeljka ob 4. popoldne. Turški delegatje so povedali, da so dobili nove inštrukcije iz Carigrada ali jih še niso razrešili. Poročila iz Londona sodijo, da so inštrukcije take, da bo vendar mogoče skleniti mir.

Konferenca poslanikov se vrši zopet danes. V seji 2. t. m. so se razgovarjali baje tudi o vojaških pripravah Avstrije.

V Beogradu in Sofiji so naveličani turških zavlačevanj pri konferenci v Londonu; v Bulgariji se zahteva zlasti hitro rešitev vprašanja gledé Odrina. — Zadnje vesti trdijo vendar, da je upati, da se sklene mir v kratkem času, inorda že tekom 10 dni.

Na Balkanu.

O turški armadi se raznašajo vesti iz Carigrada, da je močna, nova in pripravljena na boj. Z drugih strani pa se zatrjuje, da so take vesti jako pretirane in da turška armada nikakor ni pripravljena za nadaljevanje vojne.

Na Kiosu se je udalo Grkom 1800 Turkov, in to po precejšnjem boju. — Vsega vkup imajo iz vojne Grki turških ujetnikov 40.000.

Gledé Odrina se poroča, da je stanje v trdnjavi nevzdržno ter je pričakovati vsak hip padec Odrina. Baje se vršijo že pogajanja za kapitulacijo.

Rumunija baje vstraja trdovratno pri svojih zahtevah in če bi jej Bulgarija ne hotela odstopiti zahtevanega teritorija, hoče Rumunija kar okupirati ono ozemlje! Ni prav verjetno!

Gledé Skadra se menjavajo med Dunajem in Rimom mnenja, Italija je za to, da pripade Skader Črnigori.

Politični pregled.

Avstro-Ogrska.

Ogrska kabinetna kriza. — Državni tajnik Evgen Balogh postane novi justični minister. Pogajanja med njim in vlado so že končana. Odstopi baje tudi poljedelski minister Serenyi, ker se ne strinja z Berchtoldom gledé koncesij balkanskim državam.

Srb, jaz sem Arbanas,« mi je odgovoril ponosno neki delavec, ko so gradili železnico od Svetne vasi v Borovlje. Arbanasi stanujejo že od pamtiveka po teh pokrajinah, oni so potomci starih Ilirov, ki se je z njimi že slavni Aleksander Veliki bojeval in jih konečno premagal in podjarmil. Če prebiramo starega Homerja, naletimo na te-le dogodke. V 18. spevu Odiseje pripoveduje pesnik, kako se je vrnil čez 20 let Odisej zopet domov. Nepoznan, siromakno oblečen pride v svojo kraljevo palačo, kjer se ravno gostijo snubači njegove žene Penelope ob mastni pojedini, češ, Odisej itak ne pride več domov in Penelopa si mora izbrati izmed njih drugega moža. Odisej je lačen in prosi, da bi mu dali kak kos z bogato obloženih miz, on zaplečuje, kakor pravimo po Rožu. Zraven njegaja stoji še drug berač, Ir po imenu. Tudi ta zaplečuje in se sprekarja z Odisejem, ker mu zavida miloščine. Tu šine Antinoju, prvaku izmed snubačev, krasna misel po glavi: Kakšno zabavo bi imeli mi snubači, ko bi se ta dva berača morala boriti med seboj; kdor premaga nasprotnika, naj dobi mastno pečen kozji želodec v dar. Odisej vrže takoj razcapani plašč raz sebe in se pripravi za rokoborbo. Ko zagleda staričkavi Ir napete mišice Odisejeve, zboji se, noge se mu tresejo, najrajši bi jo od-

Skupni ministerski svet ima danes na Dunaju sejo, v kateri se ima razpravljati tudi o hrvaškem vprašanju. Ogrska vlada protestira proti umešavanju v hrvaške razmere, češ, da so te zgolj ogrska stvar. Bukovinski deželni zbor je začel zborovati preteklo soboto. Glavni predmet zborovanja je sanacija rusinske, nemške in rumunske Zveze zadrug. V teh zvezah se je tako gospodarilo, da imajo vse tri skupaj 5.200.000.kron primanjkljaja. Da bi bil konkurz teh zavodov velikanska katastrofa za celo Bukovino, je jasno. Vlada upa, da se vsa reč reši brez težkih posledic. — Inozemstvo.

V Cirenaiki bodo imeli Italijani najbrže še dosti posla z Beduini. Sodilo se je že, da je vse pomirjeno, kar so Beduini zopet napadli italijanske vojake. Bil se je boj. Beduini so se poskrili. Taki boji se utegnejo še dolgo nadaljevati in bodo stali Italijane še izdatne žrtve.

Darovi.

Seznam darovateljev za naše vojake na meji: Ritar Matija 2 K, Strausgittl Edward 1 K, Viktor vitez pl. Frölich 2 K, Cechet Josip 5 K, Vidoz Anton 2 K, Darina dr. Anton 1 K, Franceschinis Hektor 1 K, Jerovšek dr. Leopold 2 K, Trevisan dr. August 1 K, Vinci Leonhard 1 K, Thomann Henrik 1 K, dr. Alojzij Gradnik 1 K, Korsič Friderik 1 K, Battiggi dr. Guido 1 K, Culot dr. Kajetan 1 K, Fabris pl. Freyenthal 1 K, Kovačič Rudolf 2 K, Cusulin Valentin 1 K, Urbas Albert 2 K, Kraševac Josip 1 K, Kumar Ciril 1 K, Neffat Martin 1 K, Guain Franc 1 K, Maniaco Engelbert 1 K, Marusig Franc 2 K, Lutman Josip 50 vin., Budin Josip 50 vin., Lukežič Franc 50 vin., Marega Marij 50 vin., Tabaj Anton 40 vin., Lutman Anton 50 vin., Fiegl Alojzij 40 vin., skupaj 39'30, glasom prejšnjih seznamov 1552'90, skupaj 1592'20.

Seznam darovateljev za naše vojake na meji in našo vojno mornarico. C. kr. gozdar Josip Herrmann 1 K, c. kr. gozdar Franc Knežavrek 2 K, c. kr. gozdar Rafael Kraschmer 3 K, trgovec z lesom Medvedič-Klana 10 K, trgovec z lesom Ivan Doles, Postojna 5 K, skupaj 21, glasom prejšnjih seznamov 1531'90, skupaj 1552'90.

Darovi za »Dijaško kuhinjo.« — Društveni blok za 10 K kupil Neimenovan. — Na račun mesečnine je prišlo 180,48 K.

Domache vesti.

Brzovjarka iz Ljubljane, 4. jan.: Uredništvo »Soča«. — Koncert Rijavec-Ravnik sinoči sijajno uspel. Dvorana razprodana. Želja, ponoviti ta koncert, vsestranska.

Začetek koncerta v Trgovskem Domu jutri je napovedan ob 8. uri zvečer. — Prosimo sl. občinstvo, da bo že pred 8. uro na svojih prostorih, ker se prične vspored radi obširnosti točno ob napovedani uri. Med proizvajanjem posameznih točk bodo vrata zaprta.

kuril. A Antinoj mu zapreti: Povem ti, če te ta tujec premaga in se močnejšega izkaže od tebe, vržem te v črno ladjo in pošljem te na suho, h kralju Ehetu, uničevalcu vseh ljudi, da ti odreže z neusmiljenim nožem nos in ušesa, iztrga spolovila in jih vrže psm, da jih snedo; — Odis, XVIII. v 83—87.

Suha zemlja — je pokrajina, ki se še dandanašnji imenuje Epir v južni Albaniji in leži nasproti otoku Itaki, kjer se vrši konec Odiseje.

Tudi v Odisejevi domovini najdemo to grozovitost, kamor se je gotovo zanesla iz Epira. Ko je Odisej končal maščevanje, postrelivši vse snubače, kaznuje še nezveste deklet in hlapce. Dekle dá obesiti zaporedoma na vrh, da so capljale kakor smolnice, kozjega pastirja Melanija pa so zavlekli na čvorišče, odrezali mu spolovila, da jih snedo psi, odrezali mu roke in noge; Odis, XXII. v. 474—477.

Torej ta navada ima svojo domovino v albanskih plemenih. Iz navedenih mest se pa vidi, da Homerjeve pripovedke niso zgolj izmišljotine, temveč da odgovarjajo dejanskim razmeram, kakor na našem mestu, kjer tiči gotovo zanimiva etnografska posebnost. Razvidimo pa iz njih še bolj zanimivo prikazen, da niso Arbanasi napredovali skozi celih 3000 let v etičnem

imenovanja. — Staybni svetnik Rudolf Machnitsch je imenovan za višjega stavbnega svetnika za državno stavbno službo na Primorskem.

Finančni minister je imenoval tajnika finančne prokurature dr. Gustava Marochia za finančnega svetnika in finančnega konceptista dr. Bruna Negrija za pristava finančne prokurature v Trstu. Kontrolor Humbert Chiergo je imenovan za višjega kontrolorja v področju tržaškega finančnega ravnanstva. Davčni upravitelj Evgen Bigatto je imenovan za davčnega nadupravitelja. Carinska prejemnika Ivan Fleischhacker in Ivan Schauer sta pomaknjena v X. činovni razred.

Za inšpektorja je imenovan tukajšnji postajenačelnik na državnem kolodvoru Fr. Wjeser.

Okrajnim komisarjem je imenovan nam. koncipist Dr. L. Strasser v Gradšču. —

Izredni občni zbor goriške »Slovenske čitalnice« se vrši v nedeljo 12. januarja ob 10. predp. v lastnih prostorih. Dnevni red: volitev predsednika in enega odbornika namestnika. — Odbor.

»Goriška Slovenska Mladina«, — Jutri, v nedeljo 5. in poutranjem na praznik 6. t. m. se plesni vaji ne morete vršiti, ker je dvorana drugim prireditvam oddana. Prihodnja plesna vaja bo naslednjo nedeljo 12. t. m. — Odbor.

Dom na Vršču bo 5. in 6. prosinca ob lepem vremenu odprt in oskrbovan. Ob spodinjila bo zopet zgovorna Minca. Obeta se zopet prav prijetna zabava.

Pripominjamo, da se dobe na Vršču tudi sani in preskrbljeno je za vsestransko planinsko zabavo.

»Društvo Goriških Slovenskih Fotoamaterjev« v Gorici opozarja svoje člané na danes zvečer ob 8. uri se vršechi redni občni zbor v društvenih prostorih, v ulici Mattioli št. 13. pritičje-desno. V slučaju nesklepnosti ob napovedani uri se vrši občni zbor ob vsakem številu navzočih eno uro pozneje.

Umrlo je v Gorici lani 771 oseb; leta 1911. so umrle 904 osebe.

Goriški četrtišollec ponesrečil v Jurdenburgu. — K svoji materi na Štajersko je šel dijak IV. razreda na tukajšnji gimnaziji Fran Princič iz Kozane za Božične praznike. S tremi tovariši se je šel drsat na Muro, led se je udrl in utonili so vsi štirje.

Raznesla se je vest, da se odvetnik dr. Dinko Puc preseli v Radovljico. Ta vest je povsem izmišljena in brez podlage.

V tukajšnji ženski bolnišnici je bilo lani 1257 bolnih žensk; umrlo jih je lani 138, zdrave so odšle 1012, 107 jih je ostalo v bolnišnici.

Radi tatvine je bil obsojen v Gorici neki Alojzij Kolarič iz Štajerske na 6 mesecev težke ječe s postom vsak mesec.

Popravek. — V dopisu iz Krmina zadnjič se je urinila v zalivali pomota. Zadnji stavek naj se glasi: Le od strani okoliškega tovarištvu in ne: tovariša.

oziru še za malenkost ne; ista surovost in grozovitost, ki jih je dičila že 1000 let pred Kristom, je še dandanašnji njih glavna moralna lastnost. Oni stojé še na isti kulturni stopnji, na kateri so bili v starodavnih časih.

Kako je nastala ta navada? Mislim, da je v zvezi s krvnimi maščevanjem, ki ga imenujejo Arbanasi »besa«. Krvno maščevanje pojavlja se posebno takrat, kadar se gre za kako dekle. Znao je, da spoštujete čim dalje proti jugu tem bolj deviško čistost. Nezakonska mati je v južnih pokrajinah redka prikazen. Kajti gorjé zapeljivcu; smrt ga čaka; koder hodí, za sledujejo ga sorodniki zapeljanega dekleta, posebno bratje kar koprne, da se maščujejo nad njimi; dokler ga ne ustrelé. Ker pa je grešil s spolovili, mu jih iztrgajo, češ, ne bodeš več grešil tako, kakor si doslej. Prav lahko je razumeti, da se je tako maščevanje razširilo na vsakega nasprotnika, če ravno ni bil več povod nezakonska mati. Kako je ta navada med Arbanasi utrjena, razvidimo iz tega, da umre, kakor uči statistika, okoli 70 odstotkov arbanaškega moštva vsled »bese« ali krvnega maščevanja.

To črtico je priobčil v celovškem »Miru« g. — gg.

Odprti lekarni. — Jutri popoldne bošče odprti v Gorici lekarni Liberi-Tromba. V teh dveh lekarnah bo tudi pomočna služba v času od 5. do 12. t. m.

Zgubil je v bližini južnega kolodvora v Gorici 150 K Jos. Gajšek, uslužbenec južne železnice. Pošteni najditelj naj jih vrne na južnem kolodvoru.

Narodna obramba.

Slovenščina na Koroškem — kaznjiva! — Celovška gostilničarska zadruga je kaznovala najemnico narodnega hotela pri Trabesingerju gdč. Lojziko Leonovo z denarno globo samo zato, ker je poslala zadrugi slovenski dopis. Mestni magistrat je svedea globo potrdil. G. Grafenauer naj vendar vpraša v ministerstvu, ali je na Koroškem slovenščina še deželni jezik? Prepričani smo, da bi se gdč. Lojziki ničesar ne zgodilo, ako bi dopisovala — albansko. — »Sl. Br.«

Prosveta.

Jutrisnji koncert v »Trgovskem Domu« je za Gorico važna prireditev, ki služi največjega zanimanja, ker nastopijo samo naše domače mlade moči.

Na glasbenem potju so se pojavili v zadnjih letih nekateri mladi talenti, o katerih soujo strokovnjaki, da so začetniki in glasitelji nove, lepše muzikalne dobe. Sedaj o počitnicah prihajajo med svoje rojake in jim nudijo sadove svojega študija in svojega talenta.

Josip Rijavec je naš znanec še od lanskega koncerta, s katerim si je pridobil simpatije Goričanov. Mladi umetnik se vrača po enoletnem nadaljnem študiju zopet med svoje, da jim vlije iz duše v dušo zopet nekaj biserov.

Janko Ravnik in Ant. Neffat nastopita v Gorici prvič na samolastnem koncertu. — Ravnik vzbuja s svojimi skladbami velikansko pozornost in ga smemo imenovati za Lajovicem našega najboljšega mojstra. Nastopi s svojimi in tujimi skladbami na glasovir, katerega igra virtuosno. — Neffat je mlad talent z dovzetno dušo, polno stremjenja po visokem in lepem. Posvetil se je še pred kratkim glasbi, katero študira sedaj z veliko vnemo in vstrajnostjo.

Kvartet »Pevskega in glasb. društva« (Sancin, Pečenko, Michl, Pertot) je postal ljubljeneč goriškega občinstva. Za Gorico ima ta kvartet to veliko zaslug, da nam je odprl vrata v bogato zakladnico komorne glasbe. Jutri nastopi s kvartetom Čajkoveškega op. 11. z onim krasnim, svetovnoznanim *Andante*.

Pripomniti moramo, da bodo pevske točke pete z originalnim tekstom, ker zgubi vsaka pesem s prestavo nekaj svoje lepote radi drugačne vokalizacije.

Opozarjamo Goričane in okoličane na ta koncert, ker bo nudil res nekaj lepega, nevsakdanjega.

DOPISI.

Iz ajdovskega okraja.

Iz Ribemberga. — V naši cerkvi se sliši pogostoma pri pridigah besede in izraze, ki ne tičejo na tako mesto, k večjemu v zakajeno pivnico. Te praznike smo slišali v neki podružnični cerkvi naše občine vabilo za pristop k »orlom« in drugim krščanskim društvom, na to pa se je vsul dež in toča z gromom in bliskom nad naprednjake in njih društva. Osobito grdo je bilo napadeno društvo Sokol. V svojem »govoru« se je pridigar izrazil, da v naprednih društvih žive člani in članice med seboj kakor svin... in pr.... Svedea smo prizadeti udje raznih naših društev s tem razžaljeni in do skrajnosti ogorčeni. Najmanjšega povoda v dolgih letih ni bilo, da bi se kedo nad nami spodikal, pa pride duhovnik nas v cerkvi na tak način napadati! Hoče nas menda soditi po svojih pobožnih društvih; toda pri nas in naših društvih, hvala Bogu, nimamo razumevanja za razne reči, ki se vršijo drugod. Mi niti ne reagiramo na vsak izbruh in naskok, če pa hoče s takim počenjanjem cerkev ponižati, bo to v prvi vrsti njegova in njegovoga stanu škoda.

Z gotovostjo končno lahko trdimo, da vsak član naših društev in preprosti kmečki fant ima več olike in omike in več nobilese v občevarju, govorjenju in nastopanju, kakor pa oni, ki se tako daleč spozabi celo v cerkvi! Njegove pr.... in sv.... vračamo nedotaknjene, kamor tičejo.

Društvenik.

Iz komenskega okraja.

Iz Tomaževice. — V nedeljo 12. t. m. bo imelo pev. bral. društvo »Napredek« svoj občni zbor v društveni sobi s sledečim dnevnim redom. 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo blagajnika. 3. Poročilo tajnika. 4. Poročilo pregledovalcev računov. 5. Volitev novega odbora. 6. Slučajnosti.

Iz Štanjela. — C. M. podružnica priredi v nedeljo 5. t. m. ob 3. pop. svoj letni občni zbor v prostorih Starčeve restavracije. Želeti je obilnega obiska.

Iz goriške okolice.

Iz Vrtojbe. — (Zahvala.) Podpisano šolsko vodstvo se najtopleje zahvaljuje tuk. slav. županstvu, oziroma slav. starešinstvu, ker je izvolilo podeliti 60 K za nakup šolskih potrebščin tuk. ubožnim šolskim otrokom. Bog plači! Vodstvo ljudske šole v Vrtojbi, 2. januarja 1913.

Fantje na Vogrskem priredijo dne 5. t. m. javni ples v občinskih prostorih g. Rubija. Začetek ob 3. uri pop. Svirala bo Sokolska godba iz Prvačine.

Iz Vrtojbe. — »Slovenska Čitalnica« v Dolenji Vrtojbi je priredila na novega leta dan popoldne svoj redni občni zbor, ki se je vršil ob napovedani uri ob skoro polnoštevili navzočnosti društvenikov. Iz poročil posameznih društvenih činiteljev posnemamo, da je imela »Čitalnica« v minošem letu krog 375 K dohodkov in 350 K stroškov, ter 50 udov. Knjižnica šteje sedaj 170 knjig večinoma novejšega datuma. Časopisov je bilo članom na razpolago 8. Društveniki so se knjižnice kakor tudi bralnice posluževali prav pridno. Občni zbor je izrekel posebno zahvalo g. Andreju Maraž za njegov trud kot društveni blagajnik, starešinstvu za dar 50 K, g. Francu Faganelju, društvenemu podpredsedniku za dar 50 K in g. Ivanu Mermolja za dar 10 K. Za društveno leto 1913. je bil izvoljen soglasno stari odbor v znamenje zaupanja. Po občnem zboru so nabrali udje svoto 16 K 50 v za društveno knjižnico, tamburaši pa vdarili par lepih koračnic. — Občni zbor je pokazal, kake simpatije vživlja »Čitalnica« med Vrtojbeni. Vsi stari člani so ostali zvesti društvu in vpisalo se je tudi par novih. »Čitalnica« stremi predvsem po izobrazbi in omiki svojih članov ne glede na mnenja posameznikov, zato tudi tako lepo cvete.

Iz tolminskega okraja.

Tolminski fantje priredijo v soboto 11. jan. v Podšolarjevi dvorani plesni venček v prid gledališkega odra »Rok. bral. društva«. Pri plesu svira vojaška godba c. in kr. pešpolka št. 19 v Tolminu. Vstopnina za gospode 2 K. Začetek ob 8. uri zvečer. K obilni udeležbi uljudno vabi odsek.

Sokolski vestnik.

Redni letni občni zbor tel. društva »Sokol« v Gorici se bo vršil v soboto 11. t. m. ob 8 $\frac{1}{2}$ zvečer v telovadnici.

Telov. društvo »Sokol« v Št. Andrežu vabi k občnemu zboru, ki se bo vršil v nedeljo 5. januarja 1913 pri g. P. Lutmanu ob 3. pop. Dnevni red: 1. Poročilo br. staroste, 2. poročilo br. tajnika, 3. poročilo br. načelnika, 4. poročilo br. blagajnika, 5. volitev odbora, 6. slučajnosti. — Na zdar! — Odbor.

Gospodarske vesti.

Ruski minister Kokovcev o gospodarskem razvoju Rusije. — V poročilu o državnem proračunu za l. 1913 je podal Kokovcev zanimiv pregled gospodarskih razmer v Rusiji. Med drugim je poročal: Najvažnejši fakt ruskega gospodarskega življenja je razvoj poljedelstva. Leta 1895. je znašal izvoz poljedelskih pridelkov 608 mil. rubljev, l. 1905 947 mil.

rubljev, l. 1910 1282 in l. 1911 1356 mil. rubljev. Ta povzdiga poljedelstva se tiče v enaki meri velike in male posesti. Leta 1906 začeta agrarna reforma (prehod k individualni lastnini) se je razširila že na 20 milijonov desjatin, na katerih je naseljenih že preko milijon samostojnih kmetov. S preseljevanjem kmetov iz evropske Rusije je ostalo proste 1,200.000 desjatin kmečke zemlje, ki jo je možno vporabiti v povečanje in zaokroženje kmečkih gospodarstev. Predvsem se je povzdignila gojitev pšenice in ovs, dveh najvažnejših predmetov ruskega izvoza. Povprečni obrat ruske zunanje trgovine v letih 1906—1910 je vzrastla na 2114.9 mil. rubljev proti 1573.6 mil. r. v letih 1901 do 1905. Izvoz je vzrastel pri tem v teh letih za 28%, uvoz za 44%. Prvo mesto v izvozu zavzemajo hranila, drugo surovine. — Izvoz surovin je vzrastel za 127%, izvoz podobnih pridelkov za 84.5%. Toda tudi v obrti je opaziti napredek. V poslednjih treh letih (1909—1911) je znašal kapital na novo ustanovljenih in reorganiziranih akcijskih družb 654 mil. rubljev, pri čemur je pripadalo na ruska podjetja 527.3 mil. rubljev in na tuja 126.7 mil. rubljev. Pri tem se je uporabilo za nova podjetja 300.5 mil. rubljev. Zanimiva je primera stanja obrti l. 1900 in l. 1908, ker je v teh letih prestala ruska obrt vrsto težkih udarcev (japonsko vojno, notranjo krizo, dolge stavke in viden upadek nekaterih delov narodnega gospodarstva). Vzlic temu pričajo data ruskega trgovskega ministerstva o napredku v teh letih. Za teh 8 let je vzrastel izdelek, vrednost surovin, delavne mezde in strojne gonilne sile za 40 do 50%. Ta splošni razvoj izdelka je tem važnejši, ker je imel za seboj pomnožitev delavnih sil in potreb za kurjavo za 16%. Vsa ta data pričajo o vzrastu ruske obrti, ki pa v kljub temu še vedno ne odgovarja potrebam ruskega prebivalstva. Zadosti je v dokaz to, da Rusija še vedno uvaža iz tujine: železo, fitino, gospodarske stroje in orodje (med tem celo najprostejše reči: lopate, srpe.) žido, volno, surove kože, papir in izmed hranil ribe. V zadnjem času se javi vedno večja potreba uvoza črnega oglja, ki je ponudba ruske kamenoogeljne obrti v kljub velikim skladišnim manjša kot zahteva.

Nova delniška družba. — Kakor se nam naznanja, so dosedaj pri Kathreinerjevem podjetju udeležene tvrdke izpremenile to podjetje v delniško družbo pod firmo Kathreinerjeve tvornice za sladno kavo d. d. Delniška glavnica znaša 4 milijone kron. Kathreinerjeva Kneippova sladna kava se doslej razpečava že nad 22 let ter je postala znamenito industrijsko blago, kar se spričo nove ustanovitve pač najbolje razvidi. Kakor nadalje čujemo, se gradi nova velika tvornica, ki se bo v kratkem izročila obratu.

Avstrijske terjatve na Balkanu. — Gospodarski listi poročajo, da imajo trgovci in obrtniki avstroogrski terjati na Balkanu okoli 70 milijonov kron, in sicer 20 v Srbiji, 18 v Bulgariji, 8 v Grčiji, 2 v Črnigori in 22 v Turčiji.

Poviša se cena cementa v Nemčiji. — Iz Hamburga poročajo, da so tvorničarji cementa Portland določili povišanje cene cementu za izvoz in sicer 30 fen. za tono.

Cene rižu se vzdigujejo, kakor glasi poročila iz Japonske, ker je bila riževa letina na Japonskem in Kitajskem lani jako slaba; pridelalo se je na Japonskem samo 66 milijonov met. stotov riža. Cena rižu se utegne dvigniti za 2—3 K pri 100 kg.

Cena žitu stalno pada. — Sicer padanje ni kdo ve kako veliko, ali vendar močno vpliva na razvoj trgovine z žitom.

Veliko naročilo na oves pri žitnih trgovcih, dano pred nekaj tedni, je avstrijska vojna uprava preklicala, kakor čitamo v nemških listih.

Cene potroleju so zvišale ogrske in avstrijske petrolejske rafinerije.

Ženske v ameriških tovarnah. — Komisija, ki je v zadnjem času pregledala različne tovarne, je našla na strašno mučenje žensk v nekaterih tovarnah. Tako morajo v nekaterih livarnah vršiti tako težko delo kakor moški; malo oblečene v vročini morajo spravljati skup kepe železa ure in ure in vdihovati strašni prah železa. Potem pa nimajo niti posebnih prostorov, kjer bi se preoblekle; preobleči se mora med moškimi ali pa se izpostaviti nevarnosti, da se v mrazu v spoteni

obleki prehladi. — V nekih tovarnah konserv delajo ženske do 100 ur na teden in otroke se sili v dolgo dnevno delo.

Tudi diamant se podražil. — Iz Antwerpna poročajo, da se s tekočim mesecem povišajo cene diamanta.

Avstrijska pošta in brzojav. — Leta 1911 so prevozili poštni vozovi 57,219.205 km. Pisem je razposlala pošta 1,908.955.360, nad 100 milijonov več nego leta 1910. Po poštnih nakaznicah se je odposlala 1 milijarda 810 milijonov 855 tisoč 550 kron, od tega 284,475.846 K izven Avstrije. Skupno število časnikov, ki so jih po pošti dobili naročniki, znaša 308,781.990 izvodov (leta 1910. 285,932.700). Nedostavljenih je ostalo 1,063.617 pošiljatev. Izdalo se je 1.614,371.421 poštnih vrednot v vrednosti 137,835.294 K.

Dolžina brzojavnih žic znaša 237.847 km. Brzojavk se je oddalo 22,968.225, za 2 milijona več nego leta 1910. Telefonske žice so dolge 425.471 km; pogovorov na telefonu je bilo 236,902.665.

Dohodkov je imela pošta 189,909.538 K, izdatkov je 184 milijonov 33.680 K. Čisti dohodek znaša 6 milijonov kron.

Nove pisemske marke v Rusiji pridejo v promet z ruskim novim letom. Prvič bo to, da bodo ruske marke slikane z glavami svojih carjev in z dogodki iz ruske zgodovine. Trdijo, da bodo marke jako lepe, ker so slike napravili prvi ruski umetniki.

Proti izseljevanju. — Poslanski zbornici bo predložen načrt zakona, naperjen proti izseljevanju iz Avstrije zlasti glede delavcev na polju in v tovarnah; urediti hočejo tudi promet z denarjem izseljencev med domovino in novim svetom.

Razne vesti.

Demobilizacija. — Govori se o demobilizaciji od strani Avstrije in Rusije. Najnovejša poročila zatrjujejo, da Avstrija ne bo demobilizirala, dokler se ne umirijo duhovi na Balkanu; istotako Rusija.

Narodna Čitalnica v Celovcu priredi v nedeljo dne 26. januarja 1913 zvečer v veliki dvorani hotela Trabesinger v Celovcu veliko predpustno veselico združeno z vojaškim koncertom in plesom. Pri veselici svira godba c. i. kr. 17. pešpolka v Celovcu. Prosi se vse Slovence in Slovenke, da v kolikor mogoče velikem številu posetijo našo prireditev in pokažejo, da čutijo z nami.

V Sibiriji imajo hudo zimo. Mraza je do 40 stopinj. Tračnice pokajo, tako da imajo vlaki velike zamude.

»Veleizdajalec« pred sodnijo. — Dne 31. decembra se je vršila pri novomeški okrožni sodniji obravnava proti finančnemu pazniku v Kočevju, Josipu Česniku, rojenemu leta 1887. v Planini. Česnika so nemški Kočevjarji obdolžili, da je zakrivil hudodelstvo veleizdaje, da je rekel, da bi v slučaju vojne med nami in Srbijo prestopil na srbsko stran. Obravnava je pa pokazala, da je bilo vse govorjenje samo šala, da so nasprotno Kočevjarji paznika nalašč izzivali in so nekatere priče celemu pogovoru dale drug pomen, oziroma njegove besede zavile. Pač pa so prišle druge stvari na dan, da so Kočevjarji psovali Srbe za »lopove in razbojnike« in pripovedovali, da je treba »srbskega kralja obesiti in zadaviti« in druge take »pobožne« želje. Paznik Česnik je bil oproščen.

Dalje na peti strani.

Kdor hoče imeti pristno angleško blago za obleke, naj se obrne na krojaškega mojstra

Antona Krušič

Gorica

na Tržaški ulici št. 16.

Izdeluje se vsakovrstne obleke od najfinejše vrste do navadne, za vsaki stan in za vsak letni čas.

Uzorci na razpolago.

Specialist za izdelovanje oblek za enoletne prostovoljce.

ZASTONJ
in poštnine prosto prejme vsak na zahtevanje moj glavni katalog s 4000 slikami ur, zlatnine in srebrnine, goda, manufaktur, usnjenih in jeklenih izdelkov, gospodinskih predmetov, optičnega blaga, potrebščin za kadilce in lepoticje, orožja itd.
C. in kr. dvorni dobavitelj
HANNIS KONRAD.
razpošiljalnica v Brūx-u št. 1217 (Češko).
Niklaste žepne ure K 4-20 srebne ure K 8-40
niklasti budilniki 2-90 ure z nihalom 8-50
ure s kuharico 8-50 gosli 5-80
harmonike 5- samokresi 6-
Razpošilja po povzetju ali proti naprej poslanem denarju. Nikak riziko! Zamenjava dovoljena ali pa se vrne denar.

A. vd. Berini
Gorica, Šolska ulica št. 2.
velika zaloga
oljkinega olja
prve vrste
najboljih tvrdk iz Istre, Dalmacije, Kalfette, Bari in Nice
s prodajo na drobno in debelo.
Prodaja na drobno: Kron — 96, 104, 112, 120, 128, 136, 144, 160, 180, 200, 240
za luči po 72 vin.
Na debelo cene ugodne.
Pošilja poštnine prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne vporabe olja; po uporabi se spet zameni s polno.
Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.
Cene zmerne.

Lekarna Cristofolletti v Gorici na Travniku

OLIO DI FEGATO DI MERLUZZO PRIMA PESCA

Trskino (štokfiževo) jetrno olje. Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni telesni slabosti. Izvirna steklenica tega olja naravno matne barve po K 140, bele barve K 2 Trskino železnato jetrno olje. Raba tega olja je posebno priporočljiva otrokom in dečkom, ki so aerzozni in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jodecem. S tem oljem se ozdravijo v kratkem času z gotovostjo vse kostne bolezni, žlezni otoki, golše, malokrvnost itd. itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

OPOMBA. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegije, preišče se vedno v mojem kem. laboratoriju, predno se napolni steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim čl. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofollettijsva pljača iz kine in železa.
Najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskim oljem.
Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Naročajte „Sočo“ in „Primorca“.
Inserirajte v „Soči“ in „Primorcu“.

Podružnica „Ljubljanske kreditne banke“ v GORICI
— se bavi z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. —
Vloge na knjižico obrestuje po 4³/₄%, vloge v tekočem računu po dogovoru.
— Dolniška glavica K 8.000.000. —
Centrala v Ljubljani.
— Rezervni zaklad K 800.000. —
PODRUŽNICE: Celje, Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

Naznanilo.

Uljudno naznanjam p. n. občinstvu, da sem prevzela
- v lastno ročijo hotel in restavracijo pri -

„Zlatem jelenu“ v Gorici.

Podjetje, katero sem otvorila 30. decembra pr. l., to je v ponedeljek pred nočim letom, bodem vodila sama. Skrbela bodem, da bode cenj. gostom poleg Pizenskega in Puntigamskega piva na razpolago vedno le pristna naravna vina in došča kuhinja. Nadejam se, pridobiti si s točno postrežbo, z zmernimi cenami in snažno oskrbo sob, zaupanje od strani slavnega občinstva. — Za obilen obisk se priporočam

V mesecu decembru 1912.

Pavla Koren.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje
Dr. I. Eržen
GORICA
Jos. Verdi tekalšče št. 37.
Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone, zlate mostove, zobe na kaučukove plošče, uravnavanje krivo stoječih zob. Plombe vsake vrste.
Ordinira v svojem ateljeju od 9. ure dop. do 5. ure pop.

IZIDOR BREGANT
avtorizovana stavbena tvrdka
v Gorici
ulica Adelaide Ristori št. 5
se priporočata p. n. občinstvu za vsa stavbena dela. Izdelujeta vsakovrstne načrte, proračune in kolavdacije po najnižjih cenah.

Glavna zaloga
Palma pedpetnikov
A. Drufovka
Gorica, Raštelj 3.
Zaloga usnja.

Millioni ljudi je odpravilo
Kašelji
hripavost, katar, zasliženost, krčni in oslovski kašelji s
Kaiserjevimi
— prsnimi karamelami —
z zamko 3 jelke.
6100 notarsko potrjenih priznanj od raznih zdravnikov in privatnikov, kateri jamčijo za dober uspeh. Bonboni so jako lahko zaužitni in okusni. Zavoječki so po 20 ali 40 vin. doze po 60 vin. Dobiva se v lekarnah pri G. Cristofolletti, c. kr. dvorni dobavitelj, L. Gliubich, C. B. Pontoni, Ruggiero Kürner A. de Gironeoli, v narodilnici A. Mazzoli, v lekarnah: Jurji Hus v Vipavi, L. Kurschen v Ajelu in Maks Kozower v Ajdovščini.

Marsikak trgovec
je prišel v konkurz vsled žalostnih okoliščin brez svoje krivde.
Mnogi izmed njih ne vedo si pomagati v borbi za obstanek. Le-ti obrnejo naj se zaupljivo v zaprtih pismih z naslovom „Nezakriviljeni konkurz“ na **upravništvo tega lista.**

Na novo urejena in največja trgovina z železnilno
EDUARDO STICSA
Gorica — Via Bastello št. 19 — Gorica
Nasledniki Krainer & Co.
Priporočam vsem svojim gg. odjemalcem svojo veliko zalogo železa, kovin, kuhinjske in hišne oprave, raznovrstnega orodja za poljedelce in rokodelce, šteditnikov, peči, vlitih in železnih cevij, klosetov, pump, (črpalnic) stavbenih nositeljev (traverz), kopalnih banj in razno drugo v to stroko spadajoče blago.
CENE BREZ KONKURENCE.
494-7

Gostilna
poleg Bohinjskega jezera, ki ima več opremljenih sob za tučce in leži ob državni cesti
se takoj proda ali pa odda v najem.
Gostilno obiskujejo jako radi tučci. Pojasnila daje lastnik **J. LOGAR, p. Gorje pri Bledu.**
8-2

Podpisani, s spričevali potrjeni čevljarški mojster in sodni cenilec, naznanjam slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, da sem odprl
svojo delavnico v Murski ulici št. 9
ter se priporočam slavnemu občinstvu za mnogobrojni obisk, in jamčim za točno in solidno postrežbo udani
Rud. Renedetič, čevljarški mojster.
485, 28

Zaloga istrskih vin
prodaja na debelo od 56 litrov naprej. Cene konkurenčne. Zaloga se nahaja v Gorici
v ulici Formica št. 1.
Za obila naročila se toplo priporoča lastnik
479-7 **Henrik Apollonio.**